

14. *Oppositis exemplis satisfi.* — Ad exempla ergo in principio objecta, generatim respondemus propter illa fortasse dixisse Pontificem, nonnullas ex illis propositionibus aliquo pacto sustineri potuisse, utique per se sumptas: nihilominus tamen de illis etiam intelligendum est, in rigore verborum et in sensu ab auctore intento sub eadem comprehendi censura. Quis autem sit hic sensus in singulis, et in quo alio possent aliqua a censura excusari, in discursu materiae per occasionem tractandum erit. Nunc vero generatim dici potest, has propositiones, quæ non apparent ita damnabiles propter nudam doctrinam, propter acerbitatem et audaciam qua Baius suas opiniones adstruebat, et contrarias notabat, rejectas esse a Pontifice, saltem ut scandalosas, quia illa Baii immodica exaggeratio scandalum generabat; quæ regula recte quidem ad primum exemplum accommodatur. Merito enim, tanquam temeraria et scandalum patiens, damnatur propositio dicens, Pelagianam esse expositionem testimonii Pauli de gentibus nondum conversis ad fidem, cum a Patribus, et expositoribus catholicis, vel probetur, vel non damnatur; licet aliis etiam modis locus ille exponatur. Item quia Baius non damnabat expositionem, nisi quia Pelagianum esse putabat dicere, gentiles ethnicos posse aliquid boni naturalis facere, quod esset *naturaliter ea quæ legis sunt facere*, saltem ex parte, seu aliqua lege, et in aliquo actu ejus: temerarium autem erat et scandalosum, sententiam illam pelagianam existimare, et ideo, saltem quoad hanc notam et acerbitatem, a Pontifice damnatur. Hæc vero regula solum potest accommodari illis propositionibus quæ cum simili audacia et acerba nota proferuntur, non vero aliis quæ simpliciter asseruntur, ut sunt fere in aliis exemplis. Imo, neque illa regula ad omnes propositiones similes et hypotheticas extendenda est, sed consideranda est etiam doctrina; nam sæpe etiam in illam cadet censura; ut, v. g., in decima-octava propositione dicitur, *sentire cum Pelagio, qui dicunt, esse necessarium ad rationem meriti ut homo per gratiam adoptionis sublimetur ad statum Deificum*. Quæ quidem propositio non solum damnabilis fuit propter exaggerationem insolentissimam, sed etiam propter doctrinam, quamvis simpliciter proferretur.

15. *Concilii Arausicani testimonio cum nonnullis solutio applicatur.* — Unde, ad exemplum secundum, fateor illam propositionem simpliciter prolatam comprehendi sub hac censura,

et nego esse eandem in Concilio Arausicano, cujus rei expositionem remitto in librum sequentem. Idemque respondeo ad tertium exemplum. Ad quartum vero, dici potest in illa propositione plures partes contineri, et necessarium non esse ut propter omnes damnatur, præsertim quia illa propositio ex hypotheticis est, et cum intolerabili temeritate incipit: *Non solum hi fures sunt et latrones, etc.*; sed de hac propositione, quæ ad victoriam tentationum pertinet, in sequenti libro disputaturi sumus, ubi plura de hoc exemplo dicemus. In quem locum etiam quintum exemplum remittimus, non enim desunt qui propositionem illam simpliciter, ut in rigore verborum sonat, a Pontifice fuisse rejectam putent.

16. *Ad ultimum solutio.* — *Unumque attente notandum.* — Ad ultimum exemplum, dico propositionem illam non damnari propter nudam assertionem de conceptione B. Virginis in originali peccato, sed propter generalem modum asserendi omnes afflictiones, quas in hac vita B. Virgo passa est, fuisse ultiones peccati actualis, vel originalis, in hoc æquiparando Virginem cæteris sanctis. In hac enim assertionem, simul cum præcedenti sexagesima octava, imprimis temere dictum est, omnes afflictiones justorum et martyrum, et ipsius etiam Job, fuisse ultiones peccatorum suorum, quia non solum sine fundamento asseritur, sed etiam Scripturis repugnat. Nam, licet peccatum originale fuerit aliquo modo origo et causa omnium penalitatum hujus vitæ, quatenus constituit hominem in statu passibili, non tamen omnes afflictiones hujus vitæ sunt propriæ pœnæ illius peccati, præsertim postquam justis remissum est. Neque etiam sunt pœnæ actualium peccatorum: nam multæ afflictiones ordinantur a Deo, vel permittuntur speciali providentia, non propter peccata commissa, sed vel ad probationem patientiæ, sicut Tobiae dictum est ab Angelo, et a fortiori contigit in Job, vel propter gloriam Dei, ut de cæco dixit Christus Joann. 9, ubi (ut Augustinus et Chrysostomus advertunt) discipulos instruit, non omnes calamitates corporum esse pœnas peccatorum, quod etiam docuit Hieronymus, epistola trigesima-tertia, ad Castrut., et contrarium putare stolidum esse ait Ambrosius, epist. 43, libro 5. Deinde, multo magis damnabile est hoc attribuire Beatissimæ Virgini, et, quod gravius est, sub disjunctione de illa dicere, *propter peccatum actuale, vel originale*, quasi in dubium revocando an peccatum actuale commiserit. Merito ergo illa

propositio, ut jacet, damnata est, etiamsi simpliciter affirmare B. Virginem originale peccatum contraxisse, damnabile non sit. Et hoc est attente in nonnullis aliis propositionibus considerandum, quæ plures partes involvunt, nam licet una pars præcise sumpta forsitan non esset digna censura, prout ibi asseritur et aliis conjungitur, damnabilem propositionem constituit.

CAPUT III.

DE CONCILIO DIOSPOLITANO IN PALÆSTINA CONTRA PELAGIUM PRO GRATIA DEI CONGREGATO, EJUSQUE ACTIS ET AUCTORITATE.

1. Post auctoritatem Pontificum, dicendum sequitur de Conciliis quæ doctrinam de gratia et libero arbitrio contra hæreticos nobis tradiderunt. Et imprimis occurrit Palæstina synodus, quam Diospolitana vocat Hieronymus, epistol. 79 ad Alypium, et Augustinus, a Diospoli, civitate Palæstinæ, in qua fuit congregata, ut notat Baron., ann. 411, num. 19, ejusdemque sæpius meminit Augustinus, vocatque Episcopalia gesta in Syria Palæstinæ celebrata, lib. 2 *Retract.*, cap. 47. Sumimus autem ab illa initium; tum quia prima omnium de persona Pelagii judicium tulit, licet ante illam alia fuerit in Cælestium Carthagine congregata, ut capite sequenti videbimus; tum etiam quia hujus Concilii Acta in tomis Conciliorum non habentur, et ideo curandum nobis est ex variis scriptoribus, et præsertim ex Augustino, illa colligere, quia, ad melius intelligendos errores Pelagii, et veram doctrinam, quam Patres illius Concilii confirmarunt, operæ pretium erit. Cum ergo Pelagius, ut cap. 13 vidimus, in Oriente hæresim suam seminare incœpisset, a fratribus catholicis, qui in ejus doctrina scandalum patiebantur, ad Episcopos delatus est; et hac occasione congregata est in Syria Palæstinæ hæc synodus, cui interfuerunt quatuordecim Episcopi, quorum nomina recenset Augustinus lib. 1 contra Julian., cap. 5.

2. *Orosius Concilio absuit Palæstino.* — Addit P. Gabriel Vasq., 1 p. tomo 1, disp. 191, cap. 9, et 1. 2, in Præfatiuncula ad Acta illius Concilii, illi synodo interfuisse Paulum Orosium, ut ipse (inquit) testatur in *Apologia de Libero Arbitrio*. Mirum est autem quod Augustinus nunquam hoc insinuaverit, cum ad causam multum referret. Imo, in d. cap. 47 *Retract.*, notat catholicos fratres, qui libellum

contra Pelagium dederant, Concilio non adfuisse, quia ad ejus diem occurrere non potuerunt. Quod aliis etiam multis locis notat, ut excuset Episcopos illius Concilii de absoluteione Pelagii, quod maxime declaravit in libro de Gestis Pelagii, quem in fine hujus Prolegomeni editum dabimus; ibi enim in cap. 1 hæc habet verba: *Sed hoc Episcopi Græci homines et ea verba per interpretem audientes discutere non curarunt, hoc tantum intuentes, quid ille qui interrogabatur, sensisse se diceret; et iterum infra: Quod indiscussum iudices reliquerunt latini sermonis ignari, et ejus, qui causam dicebat, confessione contenti. Præsertim ubi ex adverso nullus adstat, qui, verba libri ejus exponendo, aperire interpretem cogeret, atque unde fratres non frustra moverentur, ostenderet.* Sentit ergo aperte Augustinus in illo Concilio nullum latinum hominem catholicum, et eruditum, gratiæque defensorem, vel Pelagii impugnatorem, adfuisse. Quod verum non esset, nec conjectura Augustini momentum ullum haberet, si Paulus Orosius illi synodo interfuisse, cum et Latinus esset, ac Hispanus, et non solum catholicus et doctissimus, sed etiam Hieronymi et Augustini studiosissimus discipulus, et Pelagii insectator acerrimus; ergo, illo præsertim, vix possent illi Episcopi Orientales aliquam de absoluteione Pelagii excusationem habere. Unde Baronius, anno 416, num. 4, licet dicat Orosium eo tempore fuisse in Palæstina, et vidisse celebratam synodum Diospolitana, non tamen dicit illi interfuisse, sed potius significat, illo mense decembri, in quo synodus agebatur, illum fuisse cum Hieronymo, ad quem missus ab Augustino fuerat, et ibi scivisse quid actum esset in Concilio; hæc enim verba sunt Baronii: *Orosius profectus in Palæstinam ad sanctum Hieronymum, cum ibi esset, et mense decembris celebratam viderit synodum Diospolitana, in qua scisset Pelagium, cum decepisset involucre verborum Episcopos, ab eisdem fuisse absolutum, et in communionem acceptum, ipse hoc ipso anno, etc.* Denique non videntur necessariæ conjecturæ, nam ipse Augustinus, dicto libro de Gestis Pelagii, cap. 13, alias 16, sic inquit: *Quid dixit Episcopus Joannes de absentibus fratribus nostris, sive Episcopis Herotho et Lazaro, sive de presbytero Orosio, sive de aliis, etc.*, ubi aperte inter eos qui ab illo Concilio absentes fuerant, Orosium numerat.

3. *Verba Orosii explicantur.* — Quocirca, cum idem Orosius in Dialog. de Libero Ar-

bit., in principio, refert se in conventu Episcoporum Palæstinae, præcipiente Joanne, condesse, et ab eis rogatum fuisse ut, si quid super hæresi Pelagii et Cœlestii in Africa gestum esse cognosceret, fideliter ac simpliciter indicaret, etc., profecto non loquitur de Concilio Diospolitano, sed alio conventu facto, non Diospoli, sed Hierosolymis, ut ipsemet Orosius his verbis declarat: *Latebam in Bethleem traditus a Patre Augustino, ut timorem Domini discerem, sedens ad pedes Hieronymi, inde Jerusalem vobis accersentibus vocatus adveni, dehinc in conventum vestrum*, etc. Et statim exposuisse dicit in illo conventu, quid Concilium Carthaginense (utique primum) egisset contra Cœlestium, quidque Augustinus contra Pelagium scripsisset. Et nihilominus subjungit (quia hæc absente Pelagio agebantur) Joannem Episcopum ut Pelagius intrmitteretur petiisse, et illum intrmissum in consessu Presbyterorum sedere præcepisse. Deinde solum refert ibi tractatum esse cum Pelagio de una assertionem, scilicet, quod doceret *hominem posse esse sine peccato, et mandata Dei facile custodire, si velit*. Quam propositionem Pelagius se asseruisse fatebatur, et Joannes pro illo quodammodo causam agebat, eum excusans, quod dicebat posse hominem esse sine peccato, non sine adjutorio Dei. Cumque Orosius et alii non acquiescerent, tandem omnes convenerunt *ut ad Beatum Innocentium, Papam Romanum, fratres et epistolæ mitterentur, universi quod ille decerneret secuturi, et ut Pelagius, imposito sibi eatenus silentio, conticesceret, et ut nostri* (id est, ipse Orosius cum sociis), *ab insultatione confusi convictique, Joanni temperarent*, et ita fuit conventus dissolutus. Quæ acta longe diversa sunt a gestis Diospolitanae synodi, ut paulo post videbimus; nam ibi multo plura a Pelagio asserta tractata sunt, et non est negotium ad Innocentium remissum, sed ab ipso Concilio expeditum.

4. *Diœcesana synodus fuit ea cui adfuit Orosius*. — Accedit quod in eo conventu cui adfuit Orosius, præsidebat Joannes Episcopus, quantum ex narratione ejusdem Orosii colligi potest; in synodo autem Diospolitana videtur potius præsedisse Eulogius, quem Augustinus supra bis primo loco numerat, et in secundo Joannem. Quod etiam sentit Baronius, dicto anno 415, n. 19, dicens Eulogium illum fuisse Episcopum Casariensis Ecclesiæ, totius provinciae Palæstinae Metropolitanum, et secundum ordinem fuisse Joannem, Episcopum Hierosolymitanum. Imo etiam suspicor conven-

tum illum Hierosolymitanum non fuisse provinciale Concilium, sed vel diœcesanam synodum, vel privatam congregationem, seu consultationem factam a Joanne cum aliquibus presbyteris hierosolymitanis, convocato simul Orosio, et fortasse aliquibus presbyteris catholicis, qui semper causam damnationis contra Pelagium urgebant. Cujus rei conjectura imprimis est, quia Orosius nullius alterius Episcopi, præterquam Joannis, mentionem facit, et in singulari numerat Episcopum, cum rationem reddit, cur Pelagius permissus sit conventum ingredi, *quod præsens*, ait, *ab Episcopo rectius crederetur confutandus*. Et quoties in plurali loquitur, tantum nominat sacerdotes, ut in principio: *Beatissimi sacerdotes*, vel presbyteros, ut infra, cum ait: *Episcopus Joannes hominem laicum in consessu presbyterorum, reum hæreseos in medio catholicorum sedere præcepit*; et infra: *Tunc idem Episcopus nobis omnibus ait*. Quæ omnia et similia plane indicant nullum alium ibi adfuisse Episcopum, ac proinde illum fuisse privatam conventum clericorum cum Episcopo suo, vel ad summum diœcesanam synodum. Cujus rei magnum etiam indicium est, quod illius conventus nulla facta est mentio in historiis, cujus rei non potest esse alia ratio, nisi quia non fuit Concilium Episcoporum.

5. *Conventus clericorum, quando factus, ubi Orosius interfuit*. — Quando vero, vel qua occasione congregatus fuerit ille conventus, incertum est. Videri autem potest factus post Diospolitana synodum, in majorem Pelagii satisfactionem. Nam ille Joannes Hierosolymitanus multum diligebat Pelagium, eique favebat, ut ex Actis ab Orosio narratis manifeste colligitur, et indicat Augustinus epistola 232 ad eundem Joannem, dicens illi: *Pelagium quem audio quod multum diligis, hanc illi, suggero, exhibeas dilectionem, ut homines qui eum noverunt et diligenter audierunt, non ab eo tuam sanctitatem existiment falli*; et iterum infra: *Si diligitis Pelagium, diligat vos etiam ipse, imo magis seipsum, et non vos fallat*. Cum ergo hæc esset communis opinio et fama de Joanne, qui magnæ erat auctoritatis, credibile profecto est ejus etiam favori attributam esse absolutionem Pelagio concessam in Diospolitana synodo, et ob eandem causam fratres illos, qui contra Pelagium libellum dederant, et synodo interesse non potuerant, post dissolutam synodum, coram Joanne iterum atque iterum contra Pelagium instasse, et hac occasione adfuisse tunc Hierosolymis Pelagium,

et vocatum fuisse a Joanne Orosium, et novam de tanto negotio consultationem fecisse. Ac denique inde etiam videtur factum ut, cum inter se convenire non possent Episcopus et presbyteri, non ad Episcoporum synodum, cum jam facta esset, sed immediate ad Sedem Apostolicam negotium remiserint. Quæ sane conjectura, priusquam attente legissem Augustinum in dicto libro de Gestis Pelagii, valde ardebat. At postea in dicto libro hæc verba animadverti: *Merito, quod Gesta indicant, etiam hoc usus est testimonio sanctus Joannes, Hierosolymitanæ Antistes Ecclesiæ, sicut interrogatus, quæ apud illum ante judicium gesta fuerint, a Coepiscopis nostris qui simul in illo judicio præsidebant, ipse narravit*, ubi aperte dicit ante judicium Diospolitana aliqua fuisse gesta circa causam Pelagii apud Joannem, nimirum, in aliquo privato consessu clericorum coram Episcopo Joanne, quem fuisse eundem quem Orosius commemorat, verisimile est. An vero duo fuerint, unus ante, et alius post Concilium Diospolitana, incertum est. In aliquo autem hujusmodi adfuisse Orosium, et non in dicto Concilio, satis certum videtur.

6. *Palæstina Synodus fisiones Pelagii non cognovit*. — In illa ergo Palæstina Synodo, causa Pelagii acta est coram solis Orientalibus Episcopis, sine præsentia alicujus Presbyteri catholici et Latini, qui et verba Pelagii sincere interpretari, et simulationes ejus detegere posset. Et inde factum est ut illius synodi Patres, licet de gratia bene sentirent, et in fidei doctrina nihil erraverint, nihilominus in facto pertinente ad personam Pelagii, et ad crimen hæresis illius, ab illo decepti fuerint, et ideo absolverint, quem si probe cognoscerent, condemnare debuissent. Et ita defendit Acta illius Synodi Augustinus in multis libris contra Pelagium, præsertim libro 1 de Gratia Christi, cap. 3 et sequentibus, et dicto libro de Peccato originali, cap. 8, 9, 11 et 14, et epist. 105, 106 et 107; et Prosper contra Collat. cap. 10, ubi per ironiam dicit: *Erraverunt Orientales Episcopi, in quorum judicio Pelagius eos, qui dicunt gratiam Dei secundum merita nostra dari, ut catholicus posset videri, anathematizare compulsus est*. Et in carmine de Ingratis, c. 2, ait post Sedem Romanam Episcopos Orientis coegisse Pelagium *Commentum damnare suum, nisi corpore Christi abjungere, et sancto mallet grege dissociari*, etc., quæ prosequitur: et in eodem sensu locutus est Hieronymus, dicta epist. 79, cum dicit de Pelagio: *Quidquid in illa miserabili Synodo Diospolitana dixisse se*

denegat, in hac aperte confitetur. Miserabilem enim vocat, non quia in fide erraverit, sed quia per errorem facti absolvendo Pelagium, in sinistram aliquam suspicionem venire potuit. Hæc autem omnia melius ex Actis ejusdem Concilii constabunt, si illa habuerimus, et ideo sicut Augustinus multo tempore illa desideravit, et petivit, ut constat ex dicta epist. 252, et ex libro quem postea de illis edidit; ita etiam nostra ætate, aliqui diligentes et eruditi viri illa inquisierunt, et ediderunt. Nam P. Vasq., in fine suæ 1. 2, illa typis mandari fecit, quæ dicit habuisse ex codice antiquo monasterii montis Cassini ab Antonio Aquinate, viro Theologo et illustri. Eadem vero omnino sunt quæ refert Cardinalis Baronius in dicto ann. 415, n. 21 et sequentibus, dicitque se ea invenisse in collectione Cresconii recitata post epistolam Aurelii, Episcopi Carthaginensis, ad Episcopos provinciae Bizacena. Quæ hic referre ad legentium utilitatem et commoditatem visum est.

ACTA CONCILII PALÆSTINI.

Incipiunt capitula excerpta ex Gestis habitis contra Pelagium hæreticum, et alia de libellis ejus, quæ in Palæstina Synodo sibi objecta damnare compulsus est.

Quod ad Jerusalem volentem colligere filios suos Dominus clamat, hoc nos clamamus adversus eos qui filios volentes Ecclesiæ colligi nolunt: nec saltem post judicium, quod de ipso Pelagio factum est, collegerunt: de quo damnatus exisset, nisi objecta contra Dei gratiam dicta, quæ obscurare non potuit, ipse damnasset. Præter illa enim, quæ quoquo modo potuit, ausus est qualicumque ratione defendere, objecta sunt quedam, quæ nisi remota omni tergiversatione anathematizaret, ipse anathema sit factus.

Primo objectum est enim, cum diceret Adam mortalem factum; qui sive peccasset, sive non, mortuus esset.

Secundo, quod peccatum ipsius ipsum solum læserit, et non genus humanum.

Tertio, quod infantes nuper nati, in illo statu sint in quo Adam fuit ante prævaricationem.

Quarto, et quod per mortem, vel prævaricationem Adæ non omne genus humanum moriatur; et quod non per resurrectionem Christi omne genus humanum resurgat.

Quinto, infantes, etiamsi non baptizentur, vitam æternam habere possunt.

Sexto, et divites baptizatos, nisi omnibus abrenuntient, si quid boni visi fuerint facere,

non reputari illis, nec eos habere posse regnum Dei.

Septimo, et gratiam Dei, atque adiutorium non ad singulos actus donari, sed in libero arbitrio esse, vel in lege, atque doctrina.

Octavo, et gratiam Dei secundum merita nostra dari.

Nono, et filios Dei non posse vocari, nisi omni modo absque omni peccato fuerint effecti.

Decimo, et non esse liberum arbitrium, si Dei indigeat auxilio, quoniam in propria voluntate habet unusquisque facere aliquid, vel non facere.

Undecimo, et victoriam nostram non esse ex Dei adiutorio, sed ex libero arbitrio.

Duodecimo, et quod penitentibus venia non detur secundum gratiam et misericordiam Dei, sed secundum merita et laborem eorum, qui per penitentiam digni fuerint misericordia.

Hæc omnia Pelagius sic anathematizavit (quod satis Gesta ipsa testantur), ut nihil ad ea quoquo modo defendenda disputationis attulerit. Unde fit consequens ut quisquis sequitur Episcopalis auctoritatem iudicii, et in ipsius Pelagii confessione tenere debeat, quæ tenuit Catholica Ecclesia.

Postea subjunguntur ea quæ Synodus circa præcitatos errores statuit, quæque Pelagium confiteri, et priores errores detestari coegit, ut anathema effugeret.

SERIES ACTUUM PALESTINÆ SYNODI.

Primo, quod Adam, nisi peccasset, non fuisset moriturus.

Secundo, quod peccatum ejus non ipsum solum læserit, sed et genus humanum.

Tertio, quod infantes nuper nati, non sint in illo statu in quo Adam fuit ante prævaricationem.

Quarto, ut ad ipsos etiam pertineat quod breviter ait Apostolus: Per unum hominem mors, et per hominem resurrectio mortuorum, et sicut in Adam omnes moriuntur, ita et in Christo omnes vivificabuntur (1 Cor. 15).

Quinto, quod infantes non baptizati non solum regnum cælorum, verum etiam vitam æternam non habere possint.

Sexto, ut confiteatur, divites baptizatos, etiamsi divitiis suis non careant, et sint tales, quales ad Timotheum describit Apostolus, dicens: Præcipe divitibus hujus mundi non superbe sapere, neque sperare in incerto divitiarum suarum, sed in Deo vivo, qui præstat nobis omnia abundanter ad fruendum: divites sint in operibus bonis, facile tribuant, communicent, thesaurizent sibi fundamentum bonum in futu-

rum, ut apprehendant vitam æternam (1 Tim. 6), non eos regno Dei posse privari.

Septimo, ut fateatur gratiam Dei et adiutorium etiam ad singulos actus dari, eamque non dari secundum merita nostra.

Octavo, ut revera sit gratia, id est, gratis data per ejus misericordiam, qui dixit: Misereor, cui misertus ero, et misericordiam præstabo, cui misertus fuero.

Nono, ut fateatur filios Dei vocari posse, illos qui quotidie dicunt: Dimitte nobis debita nostra, quod utique non veraciter dicerent, si essent omnino absque peccato.

Decimo, ut fateatur esse liberum arbitrium, etiamsi divino indigeat adiutorio.

Undecimo, ut fateatur, quando contra tentationes, concupiscentiasque illicitas dimicamus, non ex propria voluntate, sed ex adiutorio Dei provenire victoriam, non enim aliter verum est quod Apostolus ait: Non volentis, neque currentis, sed miserentis est Dei.

Duodecimo, ut fateatur, secundum gratiam, et misericordiam Dei veniam penitentibus dari, non secundum merita eorum; quemadmodum etiam ipse penitentiam donum Dei dixit Apostolus, ubi ait: Ne forte det illis Deus penitentiam. Hæc omnia simpliciter sine ullis fateatur ambagibus.

Si quis contra auctoritatem catholicam, et ipsius Pelagii expressa ecclesiasticis gestis verba consentit, atque in illa quæ his sunt contraria veraciter credit, anathema esse tenendum est; nisi quæ illis contraria sunt fido corde teneantur, et aperta confessione promantur.

7. Quædam illius consumma. — Ubi latebat B. Augustini liber. — Hæc sunt, quæ tanquam acta illius Synodi referuntur. Sed si quis attente illa consideret, revera non sunt propria Concilii Acta, sed excerpta quædam ex ipsis Gestis, ut ex inscriptione ipsa constat, quæ sic habet: Incipiunt capitula quædam excerpta ex Gestis. Deinde ex verbis illis, quæ in fine errorum Pelagii habentur, scilicet: Hæc omnia Pelagius anathematizavit, quod satis constat ex Gestis. Denique quia, præter titulum, omnia quæ hic referuntur fere ad litteram desumpta sunt ex Augustino, epist. 109 circa finem, ab illis verbis: Quod ad Jerusalem, etc., usque ad illa: Et aperta confessione promantur. Quæ brevius etiam recitavit lib. 2 de Peccato orig., cap. 11, præmittens in cap. 10 se id facere, ne pigeat lectorem ad ipsa Gesta recurrere, vel si ea non habet, etiam cum labore perquirere. Unde non est dubium, quod ad manus Au-

gustini devenerunt, quandoquidem ex ipsis hæc capitula decerpit. Et illa sine dubio sunt, de quibus peculiarem librum scripsit Augustinus, ut ipse commemorat, lib. 2 Retract., cap. 47, dicens: Cum in manus nostras eadem Gesta venissent, scripsi de his librum, ne illo velut absoluto, eademque quoque dogmata putarentur iudices approbasse, quæ ille, nisi damnasset, nullo modo ab eis, nisi damnatus esset. Hic liber sic incipit: Posteaquam in manus vestras. Hic vero liber Augustini hactenus in operibus ejus non invenitur: nuper autem in bibliothecis magni Florentiæ Ducis, et Monasterii, seu Abbatiae Sancti Bartholomæi Tesularum Canonicorum regularium Lateranensium, repertum esse scimus, ejusque integrum exemplar a quodam erudito viro, et omni fide digno accepimus. Qui liber eundem habet titulum, idemque initium, quod ab Augustino designatur, ejusque stylus, et dicendi ratio ita præ se fert ingenium, et linguam Augustini, ut nullum legenti dubium relinquat, quin ille idem sit, qui et ab Augustino, citato loco, et a Possidio in indiculo operum Augustini inter ea numeratur. Et quoniam, quod ego sciam, hactenus typis mandatus non est, et ad controversias, et disputationes hujus materiæ esse potest utilis, ideo in fine hujus Prolegomeni tanquam appendicem illum ponemus, nunc vero ut Acta Concilii Palestini, quæ inquiremus, sola et sine interruptione legantur, hic ex eodem Augustini libro ea, omissis ejusdem Augustini notationibus, continuata serie referemus.

ACTA SYNODI DIOSPOLITANÆ.

De libello quem dederunt Sancti Patres, et Coepiscopi nostri Gallienus et Lazarus, recitata sunt objecta Pelagio.

PRIMA PROPOSITIO PELAGIO OBJECTA. — RESPONSIO PELAGII.

Primum est, quod in libro suo quodam scribit, non posse esse sine peccato, nisi qui legis scientiam habuerit.

Quo recitato synodus dixit: Tu hoc edidisti, Pelagi? At ille respondit: Ego quidem dixi, sed non sicut illi intelligunt. Non dixi non posse peccare, qui scientiam legis habuerit, sed adjuvari per legis scientiam ad non peccandum, sicut scriptum est: Legem in adiutorium dedit illis.

DEFINITIO SYNODI.

Hoc audito, synodus dixit: Non sunt aliena ab Ecclesia quæ dicta sunt a Pelagio.

2. Adjecit Episcopalis synodus, et ait, legatur et aliud capitulum; et lectum est in eodem libro suo, potuisse omnes voluntate propria regi.

Quo lecto, Pelagius respondit: Et hoc dixi propter liberum arbitrium, cui Deus adiutor est eligenti bona; homo vero peccans, ipse in culpa est quasi liberi arbitrii.

Quo audito, Episcopi dixerunt: Neque hoc alienum est ab Ecclesiastica doctrina.

3. Item recitatum est quod in libro suo Pelagius posuit, in die iudicii iniquis et peccatoribus non esse parcendum, sed æternis eos ignibus exurendos.

Respondit Pelagius hoc secundum Evangelium se dixisse, ubi dicitur de peccatoribus: Isti ibunt in supplicium æternum, justi autem in vitam æternam. Et addidit Pelagius: Et si quis aliter credit, Origenista est.

Non potuit autem iudicibus evangelica et dominica displicere sententia, et ideo dixerunt non esse alienum ab Ecclesia, quod Pelagius dicebat, eam sententiam intelligentes de peccatoribus in mortali peccato decedentibus, quorum poenæ æternæ sunt, non temporales, ut volebat Origenes. Quid autem offenderit fratres in hac sententia Pelagii, in Augustino videri potest.

4. Objectum est et illud Pelagio, tanquam in suo libro scripserit, malum nec in cogitationem venire.

Respondit autem: Hoc non ita posuimus, sed dixi, debere studere Christianum, ne male cogitet. Quod Episcopi approbaverunt.

5. Recitatum est aliud, quod in suo libello scripsit: Regnum cælorum etiam in Veteri Testamento promissum.

Ad quod Pelagius: Hoc et per scripturas probare possibile est, hæretici autem in injuriam veteris Testamenti hoc negant. Ego vero Scripturarum auctoritatem secutus dixi, quoniam in Propheta Daniele scriptum est: Et accipient Sancti regnum Altissimi.

Qua ejus accepta responsione, Synodus dixit: Neque hoc alienum est a fide ecclesiastica.

6. Post hæc objectum est quod Pelagius in eodem suo libro dixerit posse hominem, si velit, esse sine peccato, et quod scribens ad riduam adulatorie dixit: Inveniat apud te pietas, quæ nusquam invenit, locum; inveniat ubique peregrina in te sedem justitia; veritas, quam jam nemo cognoscit, domestica tibi, et amica fiat, et lex Dei, quæ ab omnibus prope hominibus contemnitur, a te sola honoretur; et iterum ad ipsam: O te felicem et beatam, si justitia, quæ